

sonatges que, en realitat, només calia rescatar del món de la prostitució i de les drogues. Ambients com la Rambla, la plaça Reial i el Raval són els més sovintejats a les seves novel·les i completen aquest recorregut per la Barcelona oculta. Dins les seves novel·les negres, Fuster representa els espais amb tota simplicitat, mancats d'artifici, perquè allò que feia l'autor era gairebé una crònica de la societat que l'envoltava. Si filem més prim, no tardem a adonar-nos com és de freqüent trobar, en la seva narrativa negra, una denúncia de la corrupció de les institucions i classes dominants; aspectes, d'altra banda, clàssics dins del gènere. Era precisament la Barcelona d'aquells anys, des de la postguerra fins als anys vuitanta, un marc idoni on hi havia hagut alguns dels casos més sonats de la corrupció i de crims organitzats des del poder o amb la seva aquiescència.

Aquesta tendència a situar les novel·les en contextos identificables per als lectors

Representa els espais mancats d'artifici

va mantenir-se en altres obres de línia detectivesca. Recordant l'ambient de la Cerdanya, lloc de procedència familiar de l'escriptor, ens trobem amb *Les cartes d'Hercules Poirot*, que era, com deia Fuster mateix, "una mena d'híbrid entre la novel·la, el guió televisiu i una obra de teatre". Situada en un balneari a la Cerdanya entre dues guerres –la mundial i l'espanyola–, l'obra no deixa de ser novament un clar homenatge –nèra un admirador confès– als personatges del crim de l'habitació tancada i a la novel·la policíaca clàssica, que després també serà adoptada per un autor ben conegut dins la seva sèrie. Darrere queda, també, novel·la realista, novel·la fantàstica, novel·la policíaca juvenil, novel·la interactiva amb Àlex Barcelona i aquella història epistolar a quatre mans amb Antoni Lloret, fins i tot la novel·la reportatge a l'estil *A sang freda*, de Truman Capote, amb la contribució de Fuster en el cas de la mort del jove Guillem Agulló, assassinat a Montanejos.

Cal recordar, doncs, Jaume Fuster com l'introduïdor del gènere negre barceloní durant la dècada dels setanta, com l'autor que va contribuir a la dignificació de l'escriptura en llengua catalana, l'home que va consolidar un públic lector amb unes dosis justes d'innovació textual i que va treballar de valent per la professionalització dels escriptors. Si a la literatura policíaca cal posar-hi fites, posem-hi, doncs, les adients. *

Un noi de pel·lícula

Qui coneix Àlex Martín Escibà no pot evitar relacionar la seva imatge, més per la banda conceptual que física, amb pel·lícules d'espionatge, d'acció, policíiques... *El nostre home a l'Havana*, perquè fa classes de català a la Universitat de Salamanca. Alguna de la sèrie de l'agent 007, perquè la seva parella té el magnetisme d'una noia Bond. *Pánico en la escena*, per posar una de Hitchcock i perquè Martín mai pateix aquesta mena de pànic. *L'especialista*, no per l'Stallone (només s'assemblen en el blanc dels ulls i el negre de... bé, tant és), pels erudits coneixements de literatura negra i policíaca que atresora. És un home afable, inquiet, xerraire i de riure fàcil, que amaga una rata d'arxiu, de biblioteca, i això li permet anar generant molta bibliografia especialitzada. *Solo o en compañía de otros*, perquè tant publica en solitari com en col·laboració amb altres especialistes.

Acaba de publicar *Jaume Fuster, gènere negre sense límits*, en què analitza

guions, tasques editorials, articles teòrics i documentació inèdita, com a evidència del seu grau d'implicació. Un assaig sobre un escriptor sense límits, treballador, innovador infatigable i jugador compulsiu que va modernitzar el gènere a casa nostra, com ho van fer, en les seves respectives llengües, Jean-Patrick Manchette, Leonardo Sciascia, Manuel Vázquez Montalbán...

Tot just fa un any va aparèixer *Continuará... Sagas literarias en el género negro y policiaco español*, de Martín i un dels seus companys a Salamanca, Javier Sánchez Zapatero. L'obra revisa la història del gènere a partir de les anàlisis de les principals sèries policíiques al llarg del segle XX, creades per autors com ara Alicia Giménez Bartlett, Lorenzo Silva i Francisco González Ledesma. Un panorama global amb centenars de referències entre autors, títols i personatges, tot contrastat i documentat amb un academicisme estricte.

Finalment, s'acaba de reeditar *La Cua de Palla: retrat en groc i negre* (Alre-

JAUME FUSTER, GÈNERE NEGRE SENSE LÍMITS
Àlex Martín Escibà

Editorial: Alrevés
Barcelona, 2018
Pàgines: 205
Preu: 20 euros

CONTINUARÁ... Sagas literarias en el género negro y policiaco español
Àlex Martín i Javier Sánchez Zapatero

Editorial: Alrevés
Barcelona, 2017
Pàgines: 218
Preu: 17 euros

Àlex Martín és especialista en literatura criminal
ANA PORTNOY

l'obra del novel·lista i guionista barceloní (1945-1998), un dels iniciadors del gènere en català, juntament amb Manuel de Pedrolo i Rafael Tasis, de qui Martín també va publicar un assaig el 2015, *Rafael Tasis, novel·lista policíic*, a Alrevés, editorial en què dirigeix la col·lecció Crims.cat.

En l'assaig sobre l'obra de gènere de Fuster ens explica que el negre i policíic a Catalunya no va tenir una tradició pròpia fins ben entrada la dècada dels setanta. Fuster va inaugurar un camí que anomenava de "lladres i serenos". El llibre mostra bona part de la recepció del gènere durant aquells anys, a més d'oferir una anàlisi de l'obra policíaca de l'escriptor: novel·les, traduccions,

vés, 2011), que Martín signa amb Jordi Canal, un altre savi del gènere, director de la Biblioteca La Bòbila de l'Hospitalet de Llobregat, que compta amb un magnífic departament dedicat al gènere. Ells mateixos expliquen que "parlar de La Cua de Palla és traçar una història de gairebé cinquanta anys, atzarosa, plena d'alts i baixos, de grocs i negres, que ha portat i encara porta molta cua". Ens hi ofereixen la història i anàlisi de totes les etapes de La Cua de Palla i, per tant, del gènere negre i policíic des dels anys seixanta a Catalunya. Una obra de consulta i també de lectura amena.

Tot plegat fa que, tot i que visqui a Salamanca, Àlex Martín sigui, sens dubte, *Un dels nostres*. *